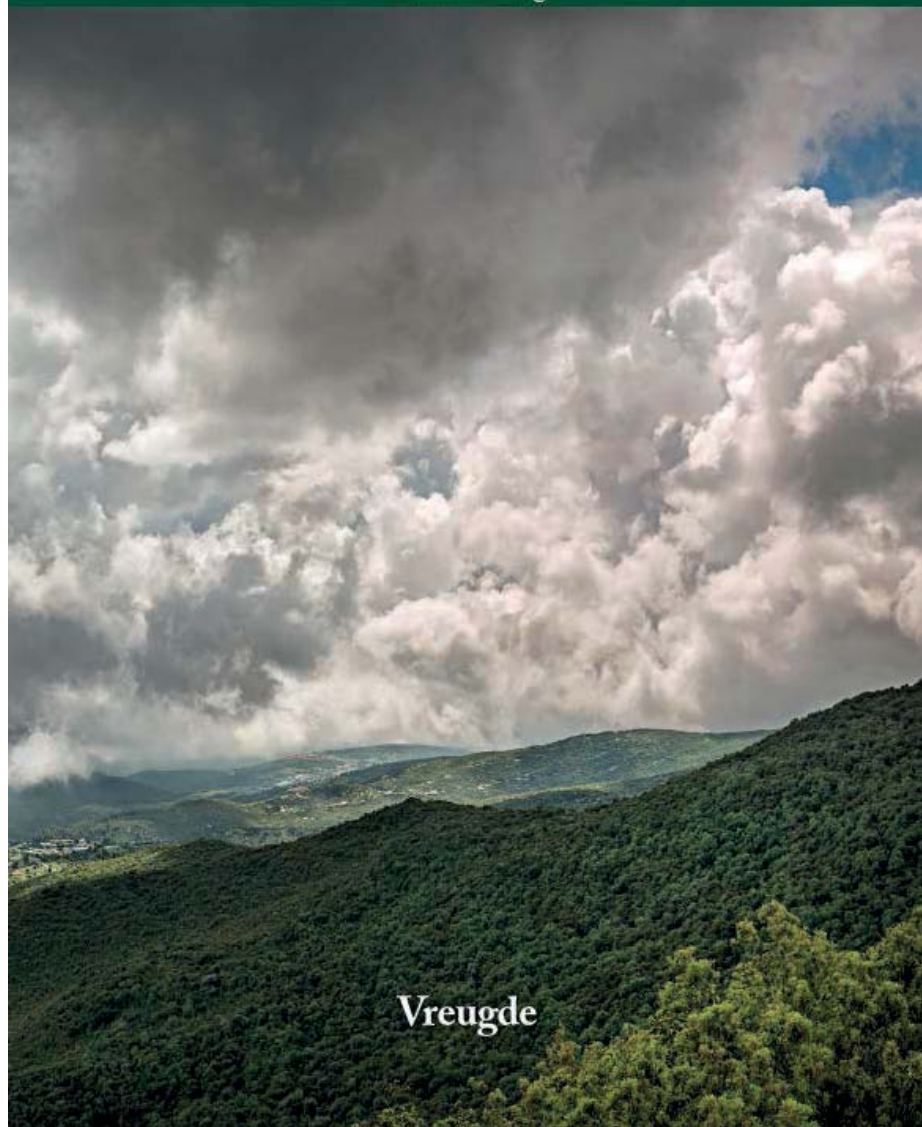

Zefanja

Toegelicht & toegepast 36

Ger de Koning

Vreugde

Zefanja

Toegelicht & toegepast

ZEFANJA

Toegelicht & toegepast

Vreugde

Ger de Koning

uitgeverij **Daniël**

Auteur: Ger de Koning

Webwinkel: www.uitgeverijdaniel.nl

Bestellingen: info@uitgeverijdaniel.nl

Deze publicatie is verkrijgbaar in boekvorm in één band met Micha, Nahum en Habakuk bij Uitgeverij Daniël:

© 2019 Uitgeverij Daniël, Zwolle, NL, ISBN 978-90-79718-71-9 (hardcover)

Omslagontwerp: Theis-Jan Goudswaard

Foto: De Meronberg in Galilea, Israël

Lay-out: Jan Noordhoek

Niets uit deze uitgave mag – anders dan voor eigen gebruik – worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van 'Uitgeverij Daniël' of de auteur.

Het gebruik van de Herziene Statenvertaling is in dit commentaar toegestaan onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding: De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010.

© Stichting HSV en Uitgeverij Jongbloed – Heerenveen. Alle rechten voorbehouden.

De bijbelteksten in deze uitgave uit Nieuwe Testament zijn ontleend aan de TELOS-vertaling. Voor gebruik van teksten uit de TELOS-vertaling is toestemming onder voorwaarde van de volgende duidelijke copyrightvermelding:

© Grace Publishing House – Rhenen. Alle rechten voorbehouden.

Inhoud

Tekstgebruik		7
Afkorting bijbelboeken		7
Vertalingen		7
Verwijzingen		8
Haakjes		8
Vooraf		10
Het boek Zefanja		11
Zefanja 1		13
vers 1	Inleiding	13
verzen 2-3	Aankondiging van een algemeen oordeel	13
verzen 4-6	Het oordeel over Juda en Jeruzalem	14
vers 7	Wees stil!	16
verzen 8-9	De straf van de HEERE	16
vers 10	Hulpgeroep, gejammer, noodgeschrei	17
vers 11	Het volk van kooplieden is omgebracht	18
vers 12	De HEERE doorzoekt Jeruzalem met lampen	18
vers 13	God laat zien dat Hij er is	19
verzen 14-16	De grote dag van de HEERE	20
vers 17	De reden voor het oordeel	21
vers 18	Het vuur van Gods na-ijver	21
Zefanja 2		23
verzen 1-2	Onderzoek uzelf, voordat ...	23
vers 3	Zoek de HEERE en wat Hem kenmerkt	23
verzen 4-5	Het oordeel over de Filistijnen	24
verzen 6-7	Juda krijgt het bezit van de Filistijnen	25
verzen 8-10	Het oordeel over Moab en Ammon	26
vers 11	Het oordeel over de afgoden	27
vers 12	Het oordeel over de Cusjieten	28
verzen 13-15	Het oordeel over Assyrië en Ninevé	28

Zefanja 3		30
vers 1	Wee over Jeruzalem	30
vers 2	Vier aanklachten	30
verzen 3-4	Vier verdorven leiders	31
vers 5	De rechtvaardige HEERE	31
verzen 6-7	God wijst Zijn volk op Zijn handelen	32
vers 8	Verwacht Mij	33
vers 9	De HEERE aanroepen en Hem dienen	34
vers 10	Mijn offer	34
vers 11	De hoogmoed wordt weggedaan	34
verzen 12-13	Het overblijfsel van Israël	35
verzen 14-15	Vreugde voor Israël	36
verzen 16-17	De HEERE, uw God, is in uw midden	36
vers 18	Gods volk verzameld	37
verzen 19-20	Gods volk gemaakt tot lof en tot een naam	38
Andere publicaties		40

Tekstgebruik

Afkorting bijbelboeken

Oude Testament

Thora

Gn	Genesis
Ex	Exodus
Lv	Leviticus
Nm	Numeri
Dt	Deuteronomium

Historische boeken

Jz	Jozua
Ri	Richteren
Ru	Ruth
1Sm	1 Samuel
2Sm	2 Samuel
1Kn	1 Koningen
2Kn	2 Koningen
1Kr	1 Kronieken
2Kr	2 Kronieken
Ea	Ezra
Ne	Nehemia
Es	Esther

Poëtische boeken

Jb	Job
Ps	Psalmen
Sp	Spreuken
Pr	Prediker
Hl	Hooglied

Profetische boeken

Js	Jesaja
Jr	Jeremia
Kl	Klaagliederen
Ez	Ezechiël
Dn	Daniël
Hs	Hosea
Jl	Joël
Am	Amos
Ob	Obadja
Jn	Jona
Mi	Micha
Na	Nahum
Hk	Habakuk
Zf	Zefanja
Hg	Haggai
Zc	Zacharia
Ml	Maleachi

Nieuwe Testament

Mt	Mattheüs
Mk	Markus
Lk	Lukas
Jh	Johannes
Hd	Handelingen
Rm	Romeinen
1Ko	1 Korinthiërs
2Ko	2 Korinthiërs
Gl	Galaten
Ef	Efeziërs
Fp	Filippenzen
Ko	Kolossenzen
1Th	1 Thessalonicenzen
2Th	2 Thessalonicenzen
1Tm	1 Timotheüs
2Tm	2 Timotheüs
Tt	Titus
Fm	Filémon
Hb	Hebreeën
Jk	Jakobus
1Pt	1 Petrus
2Pt	2 Petrus
1Jh	1 Johannes
2Jh	2 Johannes
3Jh	3 Johannes
Jd	Judas
Op	Openbaring

Vertalingen

Alle tekstaanhalingen uit het Oude Testament komen uit de Herziene Statenvertaling (HSV).

De tekstaanhalingen uit het Nieuwe Testament komen uit de Herziene Voorhoeve-uitgave, ook wel TELOS-vertaling genoemd.

Verwijzingen

De tekst van *Zefanja* staat in dit commentaar. In een aantal gevallen worden tekstverwijzingen voluit geciteerd. Alle andere tekstverwijzingen kan de lezer zelf in de Bijbel opzoeken.

Haakjes

Oude Testament

In de bijbelgedeelten van het *Oude Testament* worden twee soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt. De woorden tussen ronde haakjes behoren tot de grondtekst.

Vierkante haakjes []

Deze haakjes staan om woorden die in de gedrukte uitgave van de *Herziene Statenvertaling cursief* staan. Omdat in dit boek de hele bijbeltekst cursief wordt weergegeven, wordt van deze haakjes gebruikgemaakt om woorden te markeren die cursief in de gedrukte uitgave staan. Deze haakjes geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands zijn ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken.

Nieuwe Testament

In de bijbelgedeelten van het Nieuwe Testament, die uit de *TELOS-vertaling* worden genomen, worden drie soorten haakjes gebruikt. Over het gebruik hiervan wordt in het 'Voorwoord' van de *TELOS-vertaling* het volgende gezegd:

'In de vertaling zijn drie soorten haakjes gebruikt:

Ronde haakjes ()

Deze dienen uitsluitend om het lezen en begrijpen van de tekst te vergemakkelijken; zij geven aan dat een bepaald gedeelte een soort tussenzin vormt die de eigenlijke loop van het verhaal of het betoog enigszins onderbreekt.

Vierkante haakjes []

Deze geven aan dat de ingesloten woorden niet in de grondtekst voorkomen, maar in het Nederlands moeten worden ingevoegd om de tekst begrijpelijk te maken; deze woorden moeten dus altijd gelezen worden. Met name het (bepaalde) lidwoord ontbreekt nogal eens in het Grieks, waar dat in het Nederlands wel noodzakelijk is; aangezien verschillende uitleggers van mening zijn dat het al of niet voorkomen van het lidwoord vaak van grote betekenis is, is ernaar gestreefd dit overal in de vertaling tussen haakjes te plaatsen waar het in de grondtekst ontbreekt.

Scherpe haakjes < >

Deze geven aan dat de ingesloten woorden in sommige handschriften wel en in andere niet voorkomen.'

Vooraf

Zefanja spreekt over de dag van de HEERE. Nu leven we nog in de dag van de mens, de periode waarin de mens (ogenschijnlijk) alles naar eigen goeddunken kan regelen. De tijd is dichtbij dat de Heer Jezus het heft in handen neemt. Als Hij terugkomt, zal Hij eerst alle ongerechtigheid oordelen. Als dat is gebeurd, is de weg vrij om te zegenen. Die zegen zal gaan tot Zijn volk en tot de volken die zich tot God hebben bekeerd. God zal Zich over hen verblijden en zwijgen in Zijn liefde.

Ger de Koning

Middelburg, maart 2015 – herdruk november 2019 – nieuwe versie januari 2021

Het boek Zefanja

Inleiding

Het hoofdonderwerp van het boek *Zefanja* is het wereldwijde oordeel op de dag van de HEERE en de daaropvolgende wereldwijde zegen voor alle overgebleven mensen. Zijn schrijfstijl wordt gekenmerkt door snelle afwisseling van bedreigingen en beloften.

De kern van de boodschap van Zefanja is de “*dag van de HEERE*”. Hij gebruikt die uitdrukking vaker dan enige andere profeet. Die dag is “*nabij*” (*Zf 1:7,14*); het is een dag van

1. “*verbolgenheid ...*
2. *benauwdheid en angst, ...*
3. *verwoesting en vernietiging, ...*
4. *duisternis en donkerheid, ...*
5. *donkere wolken, ...*
6. *bazuin[geschal] en [krijgs]geschreeuw” (Zf 1:15-16a).*

De dag van de HEERE is een dag van ondergang van de goddeloze mensen. De profeet verklaart dat dit zo is omdat zij “*tegen de HEERE gezondigd*” hebben (*Zf 1:17*). Hij spreekt ook over een belofte van “*verborgen worden*”, dat wil zeggen dat er bescherming is voor hen die de HEERE zoeken (*Zf 2:3*).

Indeling van het boek

1. Inleiding (*Zefanja 1:1*)
2. Dag van het oordeel (*Zefanja 1:2-3:8*)
 - a. Tegen Juda (*Zefanja 1:2-2:3*)
 - Algemene waarschuwing (*Zefanja 1:2-3*)
 - Oordeel voor Juda (*Zefanja 1:4-13*)
 - Beschrijving van die dag (*Zefanja 1:14-2:3*)

- b. Tegen de heidenvolken (*Zefanja 2:4-15*)
 - Filistijnen (*Zefanja 2:4-7*)
 - Moab en Ammon (*Zefanja 2:8-11*)
 - Cusj (*Zefanja 2:12*)
 - Assyrië (*Zefanja 2:13-15*)
 - c. Tegen Jeruzalem (*Zefanja 3:1-8*)
3. Dag van vreugde (*Zefanja 3:9-20*)
- a. Terugkeer van een verstrooid volk (*Zefanja 3:9-10*)
 - b. Herstel van een zondig volk (*Zefanja 3:11-13*)
 - c. Vreugde van een gered volk (*Zefanja 3:14-20*)

Zefanja 1

Inleiding | vers 1

1 Het woord van de HEERE dat gekomen is tot Zefanja, de zoon van Cusji, de zoon van Gedalia, de zoon van Amarja, de zoon van Hizkia, in de dagen van Josia, de zoon van Amon, de koning van Juda.

Buiten wat we in dit vers hebben, is er niets van de profeet met zekerheid bekend. Zefanja betekent 'Jahweh verbergt of bewaart' of 'hij die Jahweh verbergt'. Zijn voorgeslacht wordt tot vier generaties terug gegeven, tot op zijn betovergrootvader Hizkia. Dit is opmerkelijk. Iets dergelijks vinden we bij geen andere schrijvende profeet.

Bij de meeste andere profeten wordt alleen de vader genoemd. Alleen bij Zacharia wordt ook nog de grootvader genoemd. Deze uitvoerige vermelding van zijn voorgeslacht wijst erop dat hij een man van aanzien is geweest en misschien wel de achter achterkleinzoon van de Godvrezende koning Hizkia en dus van koninklijken bloede.

Hij profeteert ongeveer een halve eeuw na Nahum, tijdens de regering van koning Josia over Juda – ca. 640-609 v.Chr. De tien stammen zijn dan ongeveer tachtig jaar geleden door de Assyriërs weggevoerd. Onder Josia heeft een grote hervorming in Juda plaatsgevonden. Helaas heeft die op de gezindheid van het hart van het volk geen effect gehad. Het volk heeft zich niet tot de HEERE bekeerd. Zefanja rept ook niet van de hervorming van Josia, maar spreekt tot een volk dat in opstand tegen de HEERE leeft.

Aankondiging van een algemeen oordeel | verzen 2-3

- 2 Ik zal alles volkomen wegvagen
van de aardbodem, spreekt de HEERE.*
- 3 Ik zal mens en dier wegvagen,
Ik zal de vogels in de lucht en de vissen in de zee wegvagen
en de struikelblokken, [samen] met de goddelozen;
ja, Ik zal de mensen uitroeien
van de aardbodem, spreekt de HEERE.*

Er wordt een verwoesting aangekondigd over “alles” (vers 2). Dat de HEERE alles volkomen zal “wegvagen van de aardbodem”, herinnert aan wat Hij bij de zondvloed heeft gezegd en gedaan (Gn 6:7). Het houdt een algemeen oordeel in, waarbij soms het oordeel over een bepaald gebied meer speciaal wordt genoemd.

En de HEERE zei: Ik zal de mens, die Ik geschapen heb, van de aardbodem verdelen, van de mens tot het vee, tot de kruipende dieren en tot de vogels in de lucht toe, want Ik heb er berouw over dat Ik hen gemaakt heb. (Gn 6:7)

Zefanja beschrijft wie door het oordeel worden weggevaagd (vers 3). Hij doet dat paarsgewijs, wat we kunnen opmaken aan het twee keer toegevoegde woord “wegvagen”. Mens en dier – geschapen op de zesde schepingsdag – en vogels en vissen – geschapen op de vijfde scheppingsdag – worden weggevaagd. De dieren liggen onder de vloek vanwege de zonde van de mens (Rm 8:20). Hetzelfde lot ondergaan “de struikelblokken”, dat zijn de afgoden, en “de goddelozen”, dat zijn de afgodendienaars. Ook zij worden weggevaagd.

De zondvloed is een voorafschaduwing van het wereldwijde oordeel in de eindtijd. De Heer Jezus zegt dat het in die tijd zal zijn als in de tijd van Noach (Lk 17:24-27). De mensen dachten in de dagen van Noach dat het allemaal zo zou blijven als het altijd was. Dat denken de mensen vandaag ook. Maar plotseling wordt de kringloop van het dagelijkse gebeuren doorbroken door de komst van de dag van de HEERE.

Het oordeel over Juda en Jeruzalem | verzen 4-6

- 4 Ik zal Mijn hand uitstrekken tegen Juda
en tegen alle inwoners van Jeruzalem.
Ik zal van deze plaats uitroeien het overblijfsel van de Baäl,
de naam van de afgodspriesters, met de priesters,
- 5 en hen die zich neerbuigen op de daken
voor het leger aan de hemel,
en hen die zich neerbuigen en zweren bij de HEERE
én zweren bij Malcam,
- 6 en die zich van de HEERE afkeren, bij [Hem] vandaan,
en die de HEERE niet hebben gezocht
en niet naar Hem hebben gevraagd.

Na de aankondiging van het algemene oordeel versmalt de profeet het gebied van zijn boodschap en kondigt het speciale oordeel over Juda en Jeruzalem aan (*vers 4*). God strekt Zijn hand in oordeel tegen hen uit (*vgl. Js 5:25; 9:12,17,21*). Zij zijn de ontvangers van de speciale openbaring van God geweest; nu zullen ze de ontvangers van Zijn speciale oordeel worden. Dat oordeel zal God op korte termijn uitvoeren door de Babyloniërs.

Josia heeft tijdens zijn regering veel van de Baälsdienst uitgeroeid (*2Kr 34:4*), maar niet alles. God kan er niets van tolereren bij Zijn volk. Wat er nog van over is, roept om Zijn oordeel en uitroeiing. Baäl betekent 'heer'. De "afgodspriesters" worden niet alleen als personen uitgeroeid, maar zelfs hun naam wordt uitgewist. God delgt zelfs de gedachtenis aan hen uit. De "priesters" hier zijn die van de HEERE, maar dan wel priesters die zich niet om de eer van de HEERE bekommeren.

In de *verzen 5-6* worden enkele afgodendienaars en wat zij doen, beschreven. Ook zij zullen worden geoordeeld. "Die zich neerbuigen op de daken voor het leger van de hemel", zijn de aanbidbers van hemellichamen. Dit zijn mensen die we vandaag als esoterische en new age mensen kennen, mensen die 'het licht' in zichzelf en in de schepping zoeken en niet in God. Op de daken kunnen ze beter naar de hemel kijken. Mozes heeft er indringend tegen gewaarschuwd (*Dt 4:19*).

Pas er ook voor op dat u uw ogen niet opslaat naar de hemel, en de zon, de maan en de sterren ziet, heel het leger aan de hemel, en u laat verleiden om u voor hen neer te buigen en hen te dienen. De HEERE, uw God, heeft hen aan al de volken onder de hele hemel toebedeeld, ... (Dt 4:19)

De platte daken lenen zich uitstekend voor het oprichten van een altaar (*Jr 8:2; 19:13; 32:29*). Manasse en zijn opvolgers hebben het wijd en zijd gepraktiseerd, waardoor elk huis een afgodshuis is geworden (*2Kn 21:3,5; 23:5-6; Jr 7:17-18; 44:17-19,25*).

Anderen hebben een compromisgodsdienst die aanbidding van God en tegelijk aanbidding van Malcam inhoudt. Dit is voor God onacceptabel en in feite onmogelijk (*vgl. Lk 16:13; Hd 3:6*). Malcam betekent ook 'koning'. Dit ziet vooruit op de antichrist, de valse koning in Israël in de eindtijd die ze als een god zullen vereren.

Geen huisknecht kan twee heren dienen, want hij zal óf de een haten en de ander liefhebben, óf zich aan de een hechten en de ander verachten. U kunt niet God dienen en Mammon. (Lk 16:13)

Een volgende groep die geoordeeld zal worden, is die van de afvalligen. Dat zijn zij die eerst in de hervorming van Josia hebben gedeeld, maar later toch zijn teruggekeerd naar de afgoderij. Ook zijn er de onverschilligen, “die de HEERE niet hebben gezocht en niet naar Hem hebben gevraagd”. Elke vorm van ongerechtigheid wordt opgemerkt en opgenoemd. Niets is verborgen voor Gods oog.

Wees stil! | vers 7

7 Wees stil voor het aangezicht van de Heere HEERE.
Want nabij is de dag van de HEERE,
ja, de HEERE heeft een offer bereid,
Zijn genodigden geheiligd.

Voordat de profeet verdergaat met de aankondiging van het oordeel over alle hiervoor genoemde ongerechtigheid, roept hij eerst op tot een zwijgen voor God (*Hk 2:20*). De reden daarvoor is dat “de dag van de HEERE”, de dag van het oordeel, de dag van de afrekening, “nabij” is (*vgl. Jl 1:15; Ob 1:15*). De mens moet zwijgen, want God heeft het laatste woord.

Het “offer” dat de HEERE heeft bereid, is ... Juda. De “genodigden” die door Hem “geheiligd” zijn, zijn de Babyloniërs (*Js 13:3; 34:6; Jr 46:10; Ez 39:17; vgl. Op 19:17-18*). Hoe bitter moet het zijn dat God de heidense Babyloniërs heiligt om Zijn ‘priesters’ te zijn om Zijn volk als offerdieren te slachten. Als de zondaar zich niet bekeert en zichzelf als een levende offerande aan God aanbiedt (*Rm 12:1*), zal hij het slachtoffer van zijn eigen zonden worden.

De straf van de HEERE | verzen 8-9

8 Het zal gebeuren op de dag van het offer van de HEERE
dat Ik de vorsten zal straffen, en de koningskinderen,
en allen die gekleed gaan in uitheemse kleding.
9 Ook zal Ik op die dag straffen allen die over de drempel springen,
die het huis van hun heren vullen met geweld en bedrog.

“De dag van het offer van de HEERE” is de dag van het oordeel dat Hij over de afvalligen en ongelovigen brengt (*vers 8*). Zij hebben het Offer, Zijn Zoon, verworpen en zullen nu zelf ten offer vallen aan het oordeel. De eersten die worden geslacht, zijn “de vorsten” die de gewoonten van de heidenen

hebben overgenomen. Zij zijn de meest verantwoordelijken. Zij hadden leiders in het goede moeten zijn in plaats van in het kwade. “De koningskinderen” zijn waarschijnlijk de kinderen van Zedekia (2Kn 25:7; Jr 39:6).

De “*uitheemse kleding*” kan verwijzen naar de kleding van de Babyloniërs, waarin de Judeeërs graag liepen (Ez 23:14-15). Hun voorliefde daarvoor verraadt de slechte gezindheid van hun hart. De HEERE wil dat in hun kleding wordt gezien dat ze een volk zijn dat voor Hem apart is gesteld (Nm 15:38; Dt 22:11-12).

In de toepassing ziet de “*uitheemse kleding*” op allerlei uiterlijkheden die Gods volk overneemt van de wereld, waardoor blijk wordt gegeven van een innerlijke vervreemding van God en Zijn Woord. Ons taalgebruik en onze manier van leven, waaronder ook de manier waarop we ons kleden, verraden de gerichtheid van ons hart. Kleding kan veel te doen hebben met het heidendom. Kleding is vaak immoreel. Wie dergelijke kleding draagt, predikt door de lichaamstaal afval van God.

“*Over de drempel springen*” lijkt te slaan op de ijver waarmee slaven van rijke heren over de drempel van hun huizen springen, dat wil zeggen hun huizen verlaten, om de eigendommen van anderen te roven om hun heren nog rijker te maken. Hierbij gebruiken ze geweld en bedrog, zodat de huizen van de rijken worden gevuld met goederen die ze hebben verkregen door geweld en bedrog.

Hulpgeroep, gejammer, noodgeschrei | vers 10

10 En op die dag, spreekt de HEERE,
zal er hulpgeroep [klinken] vanuit de Vispoort,
gejammer vanuit het nieuwe gedeelte [van de stad],
en groot nood[geschrei] vanuit de heuvels.

Met “*die dag*” wordt de dag van de HEERE bedoeld, de tijd dat er hulpgeroep en gejammer uit alle delen van de stad zal klinken. De Vispoort (Ne 3:3; 12:39; 2Kr 33:14) ligt in het noorden van de stad. Via deze poort komt de vijand, die uit het noorden komt, Jeruzalem binnen. Deze poort heeft zijn naam te danken aan de dichtbijgelegen vismarkt waar de vis wordt gebracht die is gevangen in het meer van Tiberias. Deze poort heet nu de Damascuspoort.

“Het nieuwe gedeelte [van de stad]” is het stadsdeel waar de profetes Hulda woont (2Kn 22:14). Bij alle geschreeuw uit genoemde plaatsen komt nog het geschreeuw vanuit de heuvels. Alles wordt veroorzaakt door de oprukkende legers van Babel.

Het volk van kooplieden is omgebracht | vers 11

11 *Weeklaag, inwoners van de Vijzelwijk,
want heel het volk van kooplieden is omgebracht,
allen die geld afwegen zijn uitgeroeid.*

“De Vijzelwijk” is een deel van Jeruzalem waar kooplieden handeldrijven. Het woord ‘vijzel’ wordt gebruikt voor het vermalen van koren. Dat zal met de oneerlijke handelslieden gebeuren: zij zullen als koren vermalen en omgebracht worden.

De HEERE doorzoekt Jeruzalem met lampen | vers 12

12 *En in die tijd zal het gebeuren
dat Ik Jeruzalem met lampen zal doorzoeken.
Ik zal de mannen straffen
die dik worden op hun droesem,
die in hun hart zeggen:
De HEERE doet geen goed
en Hij doet geen kwaad.*

Niemand zal kunnen ontkomen aan het oordeel dat God over Juda en Jeruzalem brengt. De HEERE zal er Zelf voor zorgen dat niemand aan Zijn oordeel ontkomt. Als met het licht van lampen zal Hij de meest afgelegen plaatsen doorzoeken en alle ongerechtigheid aan het licht brengen. Zijn oordeel zal de mensen treffen die in onverschilligheid en vadsigheid leven. Geen enkele zonde ontsnapt aan Gods opmerkzaamheid. Hij brengt die aan het licht. Dat doet Hij niet voor Zichzelf, maar voor Zijn volk, opdat zij dit weten en de zonde bij zichzelf veroordelen.

Als we aan een lamp en licht denken, kunnen we dat toepassen op het licht van het geweten, waarbij de geest van de mens is als een lamp van de Heer, waardoor Hij de mens aanspreekt op zijn zonden. Er is ook het licht van een gebeurtenis, waardoor de Heer spreekt en ons tot de orde

kan roepen. Hij kan daardoor plotseling en onverwachts licht werpen op bepaalde zaken in ons leven die niet goed zijn. Een derde licht hebben we in het Woord van God. Gods Woord werpt licht op ons leven en wijst aan wat verkeerd is.

Het doorzoeken met lampen herinnert aan het doorzoeken door de Israëliet van zijn huis met het oog op het Pascha om te zien of er nog ergens zuurdeeg aanwezig is, zodat dat kan worden verwijderd (*Ex 13:7*). Het is nu nog steeds de gewoonte dat de vader aan de vooravond van het Pascha met iets dat licht geeft door het huis gaat. In geestelijk opzicht wordt de lamp nu nog gebruikt om te zoeken naar de verloren zondaar (*Lk 15:8-10*).

De mensen die de HEERE zal straffen, worden vergeleken met wijn die niet van de droesem wordt verwijderd. De droesem is het bezinksel. Als de wijn niet uit het vat in een ander vat wordt overgegoten, terwijl de droesem in het oude vat wordt achtergelaten, bederft de wijn. Het wil zeggen dat het hier gaat om mensen die in hun slechtheid voortleven (*Jr 48:11*).

Moab is vanaf zijn jeugd zonder zorgen geweest, en heeft [als wijn] op zijn droesem stilgelegen. Het is niet van het ene vat in het andere overgegoten: het is niet in ballingschap gegaan. Daarom heeft het zijn smaak behouden en is zijn geur niet veranderd. (Jr 48:11)

Daarbij hebben ze ook een hart waarin ze zeggen met de HEERE af te rekenen. Ze loochenen niet Zijn bestaan, maar zeggen dat Hij niet leeft. In elk geval laat Hij Zich niet zien. Deze dwaze conclusie verbinden ze aan hun even dwaze opvatting dat Hij geen goed doet en geen kwaad doet, Hij zegent niet en Hij oordeelt niet. Ze zien niets van Zijn aanwezigheid, dus doet Hij niets. Hij bewijst Zichzelf niet, dus is het maar de vraag of Hij er is. Het zijn de moderne agnosten, mensen die zeggen dat het mogelijk is dat God er is, maar dat het ook mogelijk is dat Hij is er niet is. Men kan het niet weten. Zulke mensen zijn dwazen en blinden.

God laat zien dat Hij er is | vers 13

*13 Daarom zal hun vermogen tot buit worden,
hun huizen tot een woestenij.*

Zij zullen huizen bouwen, maar die niet bewonen;

zij zullen wijngaarden planten, maar daarvan de wijn niet drinken.

Vanwege hun zelfvoldaanheid en vadsigheid zal God de vloek van de wet over hen brengen. Dit betekent dat ze niet zullen kunnen genieten van hun welvaart, hun huizen en de vrucht van hun wijngaarden (*Lv 26:32-33; Dt 28:30,39; Am 5:11; Mi 6:15*). Zo zal God laten zien dat Hij er is en de wereld bestuurt. Hij vervult Zijn beloften aan Zijn volk, ook ten oordeel.

De grote dag van de HEERE | *verzen 14-16*

14 *De grote dag van de HEERE is nabij;
hij is nabij en nadert zeer snel.*

Hoor, de dag van de HEERE!

De held zal daar bitter schreeuwen!

15 *Een dag van verbolgenheid is die dag,
een dag van benauwdheid en angst,
een dag van verwoesting en vernietiging,
een dag van wolken en donkerheid,
een dag van donkere wolken,*

16 *een dag van bazuin[geschal] en [krijgs]geschreeuw
tegen de versterkte steden
en tegen de hoge hoektorens.*

De dag van oordeel wordt “*de grote dag van de HEERE*” genoemd (*vers 14*). Die dag is groot vanwege zijn vreselijke oordelen en de gevolgen daarvan (*Jl 2:11*). Hij wordt eerst voorgesteld als nabij en als een dag die snel nadert. Hij is veel dichterbij dan het volk zich realiseert en hij spoedt zich naar zijn volle openbaring. Als ze goed luisteren, waartoe ze nadrukkelijk worden opgeroepen, “*hoor*”, zullen ze het geluid ervan al kunnen horen. Ze horen dan ook het bittere schreeuwen van de held.

Hoe vreselijk die dag is, wordt op meerdere manieren in deze beschrijving aangegeven (*verzen 15-16*). Er worden woorden gebruikt die de verschrikkingen van die dag aangeven.

1. Het is een dag van “*verbolgenheid*” van de HEERE over de zonden (*vers 15*). Hij is toornig en diep ontstemd over het gedrag van Zijn volk.
2. Als Hij Zijn verbolgenheid over hen brengt, veroorzaakt dat “*benauwdheid en angst*” bij hen over wie Hij Zijn toorn brengt.

3. De gevolgen zijn *“verwoesting en vernietiging”*.
4. De sfeer waarin Gods toorn zich openbaart, is er een *“van duisternis en donkerheid”* en *“van donkere wolken”*.

De HEERE openbaart Zich als een krijgsman die de bazuin blaast en een krijgsgeschiereuw laat horen tegen elk bolwerk dat door mensen is gebouwd om zichzelf te beschermen (*vers 16*). *“Versterkte steden”* en *“hoge hoektorens”* zullen niet baten. Er is geen bescherming te vinden tegen de ontplooiing van de verbolgenheid van de HEERE, zoals het volgende vers laat zien.

De reden voor het oordeel | *vers 17*

*17 Ik zal de mensen benauwen,
 zodat zij zullen gaan als de blinden,
 want zij hebben tegen de HEERE gezondigd.
 Hun bloed zal uitgegoten worden als stof
 en hun lichaam als uitwerpselen.*

Omdat de HEERE Zelf de mensen benauwt, zullen ze niet in staat zijn een uitweg uit deze wanhopige ellende te vinden. Daardoor zullen de mensen van Juda als blinden wandelen (*Dt 28:29*). Dat is het resultaat als er *“tegen de HEERE gezondigd”* wordt. Mensen die God de rug toekeren en niet bereid zijn zich te bekeren, worden door God ook met minachting gezien en behandeld. Hun waardeloosheid wordt tot uitdrukking gebracht door hun bloed te vergelijken met *“stof”* en hun lichaam met *“uitwerpselen”*.

Het vuur van Gods na-ijver | *vers 18*

*18 Ook hun zilver, ook hun goud zal hen niet kunnen redden
 op de dag van de verbolgenheid van de HEERE.
 Door het vuur van Zijn na-ijver zal heel dit land verteerd worden,
 want Hij zal zeker [en] spoedig een vernietigend einde maken aan alle
 inwoners van het land.*

Om de hopeloosheid van hun situatie te onderstrepen wijst de profeet erop dat er ook geen enkele mogelijkheid is om een uitweg te kopen. Al hun rijkdom baat op dat ogenblik niet. Hun zilver en hun goud bieden

geen redding, geen bescherming tegen het oordeel van God (vgl. 1Pt 1:18-19). Het land en alle inwoners ervan zullen door het vuur van Gods na-ijver worden verteerd. Met de beschrijving van dit algemene oordeel eindigt het hoofdstuk zoals het is begonnen (verzen 2-3).

..., daar u weet dat u niet door vergankelijke dingen zilver of goud, verlost bent van uw onvruchtbare, door de vaderen overgeleverde wandel, maar door kostbaar bloed, als van een vlekkeloos en onbesmet lam, [het bloed] van Christus. (1Pt 1:18-19)

Zefanja 2

Onderzoek uzelf, voordat ... | verzen 1-2

- 1 *Onderzoek uzelf nauwkeurig, ja onderzoek uzelf,
volk zonder verlangen,*
- 2 *voordat het besluit het licht ziet
– een dag gaat als kaf voorbij –
voordat over u komt
de brandende toorn van de HEERE,
voordat over u komt
de dag van de toorn van de HEERE.*

Na een oordeel dat zo radicaal en definitief is, lijkt alles over en uit. Maar God kondigt geen definitief oordeel aan zonder een uitweg open te houden en aan te bieden. Daarom klinkt er een indringende oproep aan het volk om tot inkeer te komen (*vers 1*). Dat twee keer wordt gezegd dat ze zichzelf moeten onderzoeken, geeft aan hoe nadrukkelijk en dringend de oproep is. De oproep wordt dan ook gedaan aan een volk dat door de profeet een “*volk zonder verlangen*” naar God wordt genoemd. Het geeft de onverschilligheid of zelfs de verharding van hun hart aan. Ze zijn gevoelloos voor wat God wil.

Dat de oproep dringend is, blijkt wel uit *vers 2*. Er is geen tijd te verliezen. De tijd is kort. De dag om tot bekering te komen is een heerlijke dag, maar hij is zo voorbij, net zo snel als kaf verdwijnt dat door de wind wordt meegenomen. Kaf is daarbij ook een beeld van het goddeloze volk dat door de toorn van de HEERE verdwijnt (*vgl. Mt 3:12*). Er moet direct op de oproep worden gereageerd. Uitstel is fataal.

Zijn wan is in Zijn hand en Hij zal Zijn dorsvloer door en door zuiveren en Zijn tarwe in de schuur samenbrengen, maar het kaf met onuitblusbaar vuur verbranden. (Mt 3:12)

Zoek de HEERE en wat Hem kenmerkt | vers 3

- 3 *Zoek de HEERE, alle zachtmoedigen van het land,
die Zijn recht uitvoeren.*

*Zoek gerechtigheid, zoek zachtmoedigheid,
misschien zult u [dan] verborgen worden
op de dag van de toorn van de HEERE.*

Bekering moet blijken uit werken, die hier bestaan uit het zoeken van de HEERE en doen wat Hij zegt. Ze moeten “de HEERE” zoeken en ook moeten ze “gerechtigheid” en “zachtmoedigheid” zoeken. Die oproep lijkt gericht te zijn tot het overblijfsel, dat “alle zachtmoedigen van het land” omvat (Ps 76:9; Js 11:4; Am 8:4). Zij hebben zich bekeerd. Hoewel ze zachtmoedig zijn, worden ze aangespoord zachtmoedigheid te zoeken, dat wil zeggen dat ze worden opgeroepen daarin nog toe te nemen.

Zachtmoedigheid is het kenmerk van de Heer Jezus (Mt 11:29). Een overblijfsel wordt eraan herkend dat het Zijn kenmerken vertoont. Zij zijn niet bezig met zichzelf en hun trouw, maar met Hem tot Wie zij de toevlucht hebben genomen. De HEERE verbergt hen dan en beschermt hen tegen het oordeel. Hij is de ark die behoudenis biedt tegen de wateren van de zondvloed. Dit sluit aan bij de betekenis van de naam van de profeet. Zefanja betekent immers ‘Jahweh verbergt’.

Neemt Mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en u zult rust vinden voor uw zielen; ... (Mt 11:29)

Het oordeel over de Filistijnen | verzen 4-5

- 4 *Want Gaza zal verlaten worden
en Askelon tot woestenij zijn;
Asdod, midden op de dag zal men het verdrijven,
en Ekron zal ontworteld worden.*
- 5 *[Wee u,] bewoners van het gebied aan de zee,
volk van Kretenzers!
Het woord van de HEERE is tegen u,
Kanaän, land van de Filistijnen!
Ik zal u verdelgen, zodat er geen inwoner meer is.*

Als de HEERE Zijn volk oordeelt om hun zonden, wil dat niet zeggen dat Hij de zonden van de omringende heidenvolken negeert of door de vingers ziet. De steden van de Filistijnen in het westen krijgen het eerst het oordeel aangezegd. Filistijnen zijn een beeld van de verdorven chris-

tenheid. Zij drukken hun naam op het land: Palestina. In hen zien we de godsdienstige aanmatiging die tracht alles van God te controleren en te beheersen naar menselijke normen.

De vier voornaamste steden worden genoemd: Gaza, Askelon, Asdod en Ekron. Gath ontbreekt (*vgl. Am 1:6-8*). Als reden voor het niet vermelden van Gath is wel geopperd dat deze stad zich niet heeft hersteld van de verwoesting die koning Uzzia over haar heeft gebracht (*2Kr 26:6*). Ook in enkele andere lijsten van de Filistijnse steden komt Gath niet voor (*Jr 25:20; Zc 9:5-6*).

Asdod zal *“midden op de dag”*, dat is op het heetst van de dag, verdreven worden. Dat betekent dat die stad een extra zwaar oordeel krijgt, want de inwoners zullen moeten vluchten op een tijd waarop men in het oosten gewoonlijk rust vanwege de grote hitte. Tevens houdt het in dat het gebeurt op het moment dat men het minst verwacht aangevallen te worden (*2Sm 4:5; Jr 6:4*). Aanvallen verwacht men meestal in de nacht, niet overdag en zeker niet op het heetst van de dag.

De Filistijnen worden *“Kretenzers”* genoemd (*vers 5*). Dit is vanwege hun relatie met Kreta (*Jr 47:4; Am 9:7; Ez 25:16*). Het is een volk dat Gods land onrechtmatig in bezit heeft genomen. Ook nu zijn er godsdienstige, geestelijke machten die het volk van God, de gemeente, uit zijn erfenis willen verdrijven. God zal die machten verslaan en Zijn volk in het bezit van hun erfdeel stellen. Om het erfdeel nu al te verdedigen en te genieten heeft Hij ons Zijn wapenrusting gegeven (*Ef 6:12-18*).

Juda krijgt het bezit van de Filistijnen | *verzen 6-7*

- 6 *Het gebied aan de zee zal worden
tot weiden met putten voor herders
en kooien voor kleinvee.*
- 7 *En het gebied zal zijn
voor het overblijfsel van het huis van Juda,
zodat zij daarin zullen weiden.
’s Avonds zullen zij in de huizen van Askelon neerliggen,
want de HEERE, hun God, zal naar hen omzien
en een omkeer in hun gevangenschap brengen.*

Wanneer het land is ontdaan van de Filistijnen, zal het land, dat zij onrechtmatig voor zichzelf hebben opgeëist, worden bewoond door het overblijfsel van het huis van Juda. Zij hebben er recht op. Het hoort bij wat God oorspronkelijk aan Abraham heeft beloofd. “*Het overblijfsel*” is “*heel Israël*” dat behouden zal worden (*Rm 11:26*). Het is het nieuwe Israël dat alle zegeningen krijgt die God aan Zijn volk heeft beloofd.

Het oordeel over Moab en Ammon | *verzen 8-10*

- 8 *Ik heb de smadelijke [woorden] van Moab gehoord
en de beschimping door de Ammonieten,
waarmee zij Mijn volk gesmaad hebben,
zich verheven hebben tegen hun gebied.*
- 9 *Daarom, [zo waar] Ik leef, spreekt de HEERE van de legermachten,
de God van Israël:
Voorzeker, Moab zal als Sodom worden
en de Ammonieten als Gomorra:
een distelveld, een zoutgroeve
en een woestijn tot in eeuwigheid!
De rest van Mijn volk zal hen plunderen,
het overblijfsel van Mijn volk zal hen in erfelijk bezit nemen.*
- 10 *Dit overkomt hun vanwege hun trots, omdat zij zich al honend verheven
hebben tegen het volk van de HEERE van de legermachten.*

Moab en Ammon worden door Zefanja, zoals ook veel andere profeten dat doen, met elkaar verbonden (*vers 8*). Zij kenmerken zich door grote arrogantie tegenover Israël. Die is groter geworden naarmate het verval in Israël en Juda is toegenomen. Zij bespotten het volk van God en trachten zichzelf te verrijken en hun voordeel te doen met de tucht die God over Zijn volk brengt.

In de christenheid stellen zij mensen voor die de naam hebben te leven, maar ze zijn dood. Het zijn belijders die belijden bij de familie van God te horen, terwijl zij in ontucht verwekte kinderen zijn. Het zijn de trotse christelijke belijders, die met verachting neerkijken op ieder die zich alleen door Gods Woord wil laten leiden en de nieuwe geboorte benadrukken

als enige mogelijkheid om eeuwig leven te krijgen. Hun trots wordt door Jesaja en Jeremia in hun profetieën veroordeeld (*Js 16:6; 25:11; Jr 48:29-30*).

De vergelijking van Moab en Ammon met Sodom en Gomorra (*vers 9*) hoeft geen verbazing te wekken als we denken aan hun oorsprong (*Gn 19:30-38*). Zij zijn voortgekomen uit een incestueuze relatie tussen Lot en zijn dochters, nadat hij door hen dronken is gevoerd. Dat is gebeurd nadat hij en zijn dochters uit Sodom zijn weggevlucht. Ze mogen dan uit Sodom zijn weggegaan, Sodom is niet uit hen weggegaan en is kenmerkend voor hun nakomelingen.

Hun nageslacht, de Moabieten en de Ammonieten, hebben zich net zo goddeloos gedragen als Sodom en Gomorra. Daarom zal het oordeel over hen hetzelfde zijn als dat over Sodom en Gomorra. Zij zullen worden als *“een distelveld, een zoutgroeve”*, wat verlatenheid, onvruchtbaarheid en eeuwige rampzaligheid symboliseert (*Dt 29:23; vgl. Gn 19:26; Nm 18:19; Ri 9:45; Ps 107:34; Ez 47:11*).

– zeggen dat heel zijn land zwavel en zout, een brandplek, is; dat het niet wordt bezaaid, er niets op groeit en er geen enkel gewas opkomt, zoals bij de omkering van Sodom en Gomorra, Adama en Zeboïm, die de HEERE omgekeerd heeft in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid – (Dt 29:23)

Omdat Moab en Ammon in trots tegen Gods volk hebben gehandeld, zullen zij door God worden geoordeeld. Geen volk dat Gods volk schade toebrengt, hetzij door overheersing, hetzij door bespotting, heeft er besef van hoezeer God daardoor gegriefd wordt en hoe Hij hen daarvoor zal straffen. Voor het uitvoeren van die straf zal Hij Zijn volk gebruiken. Israël zal het gebied van Moab en Ammon, gelegen ten oosten van het land, in erfelijk bezit nemen.

Het oordeel over de afgoden | *vers 11*

11 Ontzagwekkend zal de HEERE voor hen zijn, want Hij zal alle goden van de aarde doen verschrompelen. Alle kustlanden van de heidenvolken zullen zich voor Hem neerbuigen, ieder vanuit zijn [eigen woon]plaats.

Door oordeel te brengen over de heidenvolken velt God ook het oordeel over de goden die deze volken aanbidden. Afgoden hebben geen reden van bestaan zonder volken die hen aanbidden en dienen (*1Ko 8:4-6*). Dan zal elk volk de enige ware God aanbidden, elk op de plaats waar dat volk

leeft, waardoor die aanbidding algemeen zal zijn, universeel (Ml 1:11). Nu is het nog niet algemeen, hoewel het overal gebeurt waar aanbiddeers zijn (Jh 4:21-24). Universeel zal het pas zijn als de Heer Jezus als Messias zal regeren, tijdens het vreedrijk.

Want vanwaar de zon opkomt tot waar hij ondergaat, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenvolken; in elke plaats zal aan Mijn Naam een reukoffer gebracht worden, en een rein graanoffer. Voorzeker, Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenvolken, zegt de HEERE van de legermachten. (Ml 1:11)

Het oordeel over de Cusjieten | vers 12

12 Ook u, Cusjieten!

Gevallen door Mijn zwaard zijn zij!

Na het oordeel over de volken ten westen en ten oosten van Israël, vestigt Zefanja de aandacht op Cusj, waaronder Ethiopië, ten zuiden van Israël. Met “Mijn zwaard” wordt Nebukadnezar bedoeld, die als een zwaard in de hand van de HEERE voor Zijn volk wordt gebruikt (Jr 46:9; Ez 30:24-25). Cusj stelt de mens voor in de zwaarheid van zijn zondige natuur, voor wie het onmogelijk is daaraan zelf iets te veranderen (Jr 13:23). God zal Zijn oordeel daarover voltrekken, zoals Hij het voor allen die geloven heeft gedaan door Zijn Zoon op het kruis voor hen te oordelen.

*Kan ook een Cusjiet zijn huid veranderen,
... (Jr 13:23)*

Het oordeel over Assyrië en Ninevé | verzen 13-15

13 Hij zal ook Zijn hand uitstrekken tegen het noorden
en Assyrië doen ondergaan.

*Hij zal Ninevé tot een woestenij maken,
dor als een woestijn.*

14 In het midden ervan zullen kudde neerliggen,
allerlei in groepen [levende] dieren.

*Zowel kauw als nachtuil
zal op zijn kapitelen overnachten.*

*Een stem zal door het venster zingen,
puin zal op de drempel liggen,
want het cederwerk is blootgelegd.*

15 Dit is de uitgelaten stad, die zo onbezorgd woonde,
die in haar hart zei:

Ik en verder niemand.

*Hoe is zij tot een woestijn geworden,
een rustplaats voor de wilde dieren!*

*Ieder die erdoorheen trekt,
sist [van afschuw] en gebaart met zijn hand.*

Als laatste volgt het oordeel over Assyrië (vers 13), gelegen ten noorden van Israël. Het oordeel over Ninevé wordt in het boek *Nahum* uitvoerig beschreven. Ninevé valt in 612 v.Chr. na een belegering door de Meden en de Babyloniërs. In Assyrië en Ninevé zien we de hoogmoed, die niets en niemand nodig heeft en volkomen onverschillig tegenover God staat. Dat Ninevé “*dor als een woestijn*” zal worden, toont wel aan hoe drastisch het oordeel zal zijn. Ninevé heeft namelijk een enorm irrigatiesysteem waardoor het zichzelf van een overvloed aan water voorziet.

Ninevé, een grote stad met een groot aantal inwoners, zal een troosteloze en verlaten aanblik bieden (vers 14). In plaats van marcherende legers en een welvarende bevolking zullen er, naar de voorspelling van de profeet, allerlei soorten dieren een woonplaats vinden die zich in een verwoest gebied thuis voelen.

Ninevé beroemt zich in haar eigen vol-
daanheid – “*Ik en verder niemand*” – alsof
zij van niets en niemand afhankelijk is (vers
15). Babylon doet hetzelfde (Js 47:8; vgl. Op
3:17). God is de Enige Die het recht heeft te
zeggen wat Ninevé hier in hoogmoed zich

*Nu dan, hoor dit, genotzuchtige,
die zo onbezorgd woont,
die in haar hart zegt:*

*Ik ben het, en niemand anders dan ik,
ik zal niet als weduwe neerzitten
of verlies van kinderen kennen.
(Js 47:8)*

aanmatigt: “*Buiten Mij is er geen andere God ... er is niemand behalve Ik. ... want Ik ben God en niemand anders*” (Js 45:21-22). Ninevé wordt vanwege deze aan-
matiging ten zeerste vernederd en een woonplaats van alleen wild gedier-
te. Ieder die het ziet, zal duidelijk laten blijken dat het haar eigen schuld
is. Medelijden zal niemand met haar hebben, maar in plaats daarvan haar
bespotten.

Zefanja 3

Wee over Jeruzalem | *vers 1*

1 Wee de rebelse, de besmette,
de stad die onderdrukt!

Na het wee over diverse volken te hebben uitgesproken keert de profeet terug tot zijn boodschap voor Jeruzalem. Vanwege haar hoge voorrechten en roeping mocht er veel toewijding aan God verwacht worden in de weg van geloof en gehoorzaamheid aan Hem. Nu wordt ze beschuldigd van rebellie: ze is “de rebelse”, van verontreiniging: ze is “de besmette”, en van onderdrukking: ze “onderdrukt”.

1. Ze rebelleert omdat ze zich niet wil onderwerpen aan de wil van God;
2. ze is verontreinigd, want ze zondigt aanhoudend door afgoderij;
3. ze onderdrukt omdat ze de rechten van de armen, weduwen en wezen vertrapt.

Het bevuilde, besmette volk wast zich met water en onderhoudt andere ceremoniën waardoor ze uiterlijk rein lijken. In werkelijkheid is hun hele leven vervuild.

Vier aanklachten | *vers 2*

2 Zij luistert niet naar de [roep]stem,
geen vermaning aanvaardt zij.
Op de HEERE vertrouwt zij niet,
tot haar God nadert zij niet.

Er worden vier aanklachten tegen Jeruzalem ingebracht:

1. ze luistert niet naar Gods stem door Zijn wet;
2. ze laat zich niet corrigeren (*vgl. vers 7*);
3. ze vertrouwt op zichzelf, op haar afgoden en bondgenoten en niet op God;
4. ze blijft bij God uit de buurt, want ze wil niet in Zijn tegenwoordigheid zijn.

Vier verdorven leiders | verzen 3-4

- 3 *Haar vorsten zijn in haar midden
brullende leeuwen.
Haar rechters zijn avondwolven,
die tegen de morgen niets [meer] te knagen hebben.*
- 4 *Haar profeten zijn lichtzinnig,
mannen [vol] trouweloosheid.
Haar priesters ontheiligen het heilige,
zij doen de wet geweld aan.*

Zoals het volk is, zo zijn de vier klassen van leiders, die het totale leiderschap van het hele volk voorstellen: vorsten, rechters, profeten en priesters.

1. *“Haar vorsten”* – met uitzondering van Josia – zijn *“brullende leeuwen”*, steeds op zoek naar nieuwe prooi. Met hun gebrul jagen ze hun onderdanen de stuipen op het lijf in plaats van hun een gevoel van geborgenheid en veiligheid te geven.
2. *“Haar rechters”* zijn *“avondwolven”*: ze verscheuren het volk in plaats van het te verzorgen en te helen. De wolf staat tegenover de herder; hij roofst en verstrooit (*Jh 10:13*) in zijn onverzadigbare honger en ontembare drang om te verscheuren.
3. *“Haar profeten”* – de enige keer dat ze in dit boek worden genoemd – zijn schuldig aan *“lichtzinnig”* gepraat en gedrag, waarmee *“trouweloosheid”* hand in hand gaat. In leer en leven is geen ernst of standvastigheid. Ze zijn verraderlijk omdat ze ontrouw zijn aan de HEERE, Die zij zeggen te vertegenwoordigen. Ze bemoedigen het volk in hun afvalligheid van de HEERE.
4. *“Haar priesters”* gedragen zich onheilig. Ze *“ontheiligen het heilige”*, waaronder Gods heiligdom. Om de wet malen zij niet. In plaats van de wet te onderwijzen aan het volk doen ze *“de wet geweld aan”*, wat betekent dat ze die verdraaien (*Ez 22:26*).

De rechtvaardige HEERE | vers 5

- 5 *De rechtvaardige HEERE is in haar midden,
Hij doet geen onrecht.*

*Elke morgen brengt Hij Zijn recht aan het licht,
er ontbreekt niets aan.*

Maar wie onrecht doet, kent geen schaamte.

In tegenstelling tot de ontrouwe vorsten “in haar midden” (vers 3) stelt Zefanja “de rechtvaardige HEERE ... in haar midden”. Zijn heilige en rechtvaardige tegenwoordigheid maakt de corruptie van de leiders zoveel erger en vereist oordeel daarover.

In tegenstelling tot de verscheurende avondwolven brengt Hij elke morgen Zijn recht aan het licht. Dit recht zal in het vreedrijk daadwerkelijk op deze manier worden uitgevoerd, zowel in Israël als onder de volken (Ps 101:8).

*Elke morgen zal ik
alle goddelozen in het land ombrengen,
door allen die onrecht bedrijven,
uit de stad van de HEERE uit te roeien.
(Ps 101:8)*

Ondanks alle waarschuwing en Gods rechtshandhaving is de verkeerde niet van plan zijn handelwijze te veranderen. Onbeschaamd gaat hij door met het plegen van onrecht. Hij is door niets van zijn slechte, schaamteloze gedrag af te brengen.

God wijst Zijn volk op Zijn handelen | verzen 6-7

6 *Ik heb heidenvolken uitgeroeid,
hun hoektorens zijn verwoest.
Ik heb hun straten leeggemaakt,
niemand trekt er [nog] doorheen.
Hun steden liggen in puin;
er is niemand [meer],
geen [enkele] inwoner.*

7 *Ik zei: [Nu] zult u Mij zeker vrezen,
u zult de vermaning aanvaarden,
opdat haar woning niet uitgeroeid zou worden,
hoe Ik haar ook gestraft zou hebben.
Toch waren zij er vroeg bij,
zij hebben totaal verderfelijk gehandeld.*

God herinnert Zijn volk aan Zijn handelen met andere volken (vers 6). Het gaat om niet nader genoemde volken. Het betreft Gods algemene oordelen over bepaalde volken. Oorlogen van volk tegen volk zijn uiteindelijk Gods

manier om volken te straffen. Die volken menen hun eigen wil te doen, maar in werkelijkheid gebruikt God hen om Zijn oordelen uit te voeren. Dat moet Zijn volk zien, dat moeten ook wij zien in onze tijd. God laat toe dat het ene volk het andere volk uitroeit, dat het daarvan de “*hoektorens*” verwoest, de “*straten*” ervan leeg en onbegaanbaar maakt, de “*steden*” ervan in puin legt en totaal ontvolkt, zonder één enkele overgebleven inwoner.

Jeruzalem neemt het voorbeeld van Gods handelen met de volken om haar heen niet ter harte (*vers 7*). Ze laat zich niet corrigeren (*vgl. vers 2*) en tot een vrezen van de HEERE brengen. God gebruikt Zijn Woord om te corrigeren (*2Tm 3:16*). Corrigeren wil zeggen dat het volk wordt teruggebracht op de goede weg. Het is een grote genade van God dat Hij dat bij Zijn volk wil doen. Maar Gods volk luistert niet en doet kwaad. Ze zijn er zelfs “*vroeg bij*” om kwaad te doen. Dit is ook bij de massa vandaag zo.

Verwacht Mij | *vers 8*

8 *Daarom, verwacht Mij, spreekt de HEERE,
op de dag dat Ik opsta om buit [te halen],
want Mijn oordeel is de heidenvolken te verzamelen,
de koninkrijken bijeen te brengen,
om over hen Mijn gramschap uit te storten,
heel Mijn brandende toorn.
Want door het vuur van Mijn na-ijver
zal heel dit land verteerd worden.*

Het woord “*daarom*” waarmee dit vers begint, geeft aan dat wat volgt, is gebaseerd op het voorgaande. In de vorige verzen is de zondigheid van de massa van Gods volk geschilderd. In aansluiting daarop volgt de oproep om de HEERE te verwachten. Die oproep is gericht tot het overblijfsel.

De HEERE zegt dat Hij zal opstaan en terugkeren naar de aarde. Hij komt als Mens. Het gelovig overblijfsel mag erop vertrouwen dat Hij het oordeel over de volken zal brengen, wat verlossing voor Zijn volk zal betekenen. Voor dit oordeel zal Hij de volken verzamelen om hen vervolgens te oordelen (*Zc 14:2; Jl 3:1-3,12-16*).

De HEERE aanroepen en Hem dienen | vers 9

9 Voorzeker, dan zal Ik bij de volken
[de lippen] veranderen in reine lippen,
zodat zij allen de Naam van de HEERE zullen aanroepen,
om Hem schouder aan schouder te dienen.

Na de uitvoering van het oordeel zal de HEERE een verandering bij de volken bewerken. In plaats van de verwaande en hoogmoedige taal en hun aanbedding van hun afgoden zullen ze dingen spreken die tot Zijn eer zijn. Het oordeel van Babel in de spraakverwarring wordt ongedaan gemaakt. Hier zien we dat de volken ge-
rechtigheid leren door de oor-
delen (Js 26:9b).

*Want wanneer Uw oordelen over de aarde [komen],
leren de bewoners van de wereld wat gerechtigheid is.
(Js 26:9b)*

De reinheid van lippen vooronderstelt dat de harten gereinigd zijn. Het eerste wat reine lippen doen is (aan)bidden. Het aanroepen van Zijn Naam kan niet anders dan in reine taal. Het aanroepen van de Naam van de HEERE betekent dat men zich tot de HEERE wendt vanuit het gevoel van nood. Het resultaat of gevolg van dat aanroepen is een “*schouder aan schouder* – letterlijk ‘[met] één schouder’ – *dienen*” ofwel gemeenschappelijk dienen van God naar Zijn welbehagen.

Mijn offer | vers 10

10 Van over de rivieren van Cusj
zullen zij die vurig tot Mij bidden,
het volk, overal door Mij verspreid,
Mijn offer brengen.

De verandering die zich innerlijk bij de volken heeft voltrokken, zal uiterlijke gevolgen hebben. Cusj vertegenwoordigt alle ver weg gelegen landen. Van overal, uit alle delen van de aarde, zal de HEERE Zijn volk herstellen. Zij die eerst haters van Gods volk waren, zullen de verstrooiden van Gods volk als een offer aan de HEERE brengen (Js 18:1; vgl. Zf 1:7-8). Dit zal het gevolg zijn van het vurig gebed van de verstrooiden.

De hoogmoed wordt weggedaan | vers 11

11 Op die dag zult u niet beschaamd zijn over al uw daden
waarmee u tegen Mij in opstand kwam,

want dan zal Ik hen uit uw midden wegdoen
 die uitgelaten zijn over uw hoogmoed.
 Voortaan zult u zich niet meer verheffen
 omwille van Mijn heilige berg.

“Op die dag” verwijst naar de toekomst, in dit geval naar het toekomstige herstel van Gods volk. Als ze terug zijn in het land, zullen ze zich niet hoeven te schamen omdat alles wat dat zou bewerken door de HEERE is weggedaan. Dat heeft Hij gedaan hetzij in de uitoefening van het oordeel over de hoogmoedigen, hetzij omdat de Heer Jezus het oordeel erover heeft gedragen. Elke hoogmoedige daad van de Zijnen is verzoend. Hoogmoed en overmoed worden weggedaan.

Als Christus regeert, zal het vlees zich niet meer kunnen verheffen. Hij regeert op Zijn heilige berg. Waar Hij is en regeert, moet alles in overeenstemming met Zijn heiligheid zijn. Wat onheilig is, kan zich niet laten gelden.

Het overblijfsel van Israël | verzen 12-13

12 Maar Ik zal in uw midden doen overblijven
 een ellendig en arm volk.
 Zij zullen op de Naam van de HEERE vertrouwen.
 13 Het overblijfsel van Israël zal geen onrecht doen
 en geen leugen spreken,
 en in hun mond zal niet gevonden worden
 een tong die bedriegt.
 Ja, zij zullen weiden en neerliggen,
 en niemand zal [hun] schrik aanjagen.

Een “ellendig en arm volk” is het overblijfsel waarmee God doorgaat (*vers 12*). Daarin is niets van de mens en alles van God, wat Hijzelf heeft gewerkt in Zijn soevereiniteit. God verlangt ernaar Zijn eigenschappen te zien weergegeven door Zijn volk. Dat kunnen ze niet in eigen kracht. Toch zal het volk ze laten zien omdat ze zullen vertrouwen “op de Naam van de HEERE”.

Die eigenschappen worden in *vers 13* beschreven. Het overblijfsel is vrij van het doen van onrecht en het spreken van bedrog. Als God alles naar Zijn welbehagen heeft bewerkt, is er voor het volk alleen nog maar voedsel

in overvloed, “weiden”, rust, “neerliggen”, en veiligheid, “niemand zal [hun] schrik aanjagen” (vgl. Mi 4:4).

Vreugde voor Israël | verzen 14-15

14 Zing vrolijk, dochter van Sion!

Juich, Israël!

Wees blij en spring op van vreugde met heel [uw] hart,
dochter van Jeruzalem!

15 De HEERE heeft uw oordelen weggenomen,

Hij heeft uw vijand weggevaagd.

De Koning van Israël, de HEERE, is in uw midden:
u zult geen kwaad meer zien.

Met het oog op de toekomstige blijde dag wordt Sion opgeroepen vrolijk te zijn, te zingen en zich te verheugen (vers 14). “De zangtijd is aangebroken” (Hl 2:12). Het hele hart is gericht op de HEERE en Zijn daden ten gunste van hen en kan daarom vol blijdschap zijn.

In vers 15 wordt de reden voor de vreugde van vers 14 gegeven. De oordelen zijn voorbij; elke tegenstander is overwonnen en verdreven en weggevaagd. Het is niet mogelijk dat de vijand weer opstaat en opnieuw zal aanvallen. De garantie daarvoor is dat “de Koning van Israël, de HEERE”, dat is de Heer Jezus, in hun midden is. Waar Hij is en regeert, heeft het kwaad geen schijn van kans zich ooit nog een keer te laten gelden (vgl. Na 1:9).

De HEERE, uw God, is in uw midden | verzen 16-17

16 Op die dag zal tegen Jeruzalem gezegd worden:

Wees niet bevreesd;

Sion, verlies de moed niet!

17 De HEERE, uw God, is in uw midden,

een Held, [Die] verlossen zal.

Hij zal Zich over u verheugen met blijdschap.

Hij zal zwijgen in Zijn liefde.

Hij zal Zich over u verblijden met gejuich.

In deze verzen gaan de bemoediging en vertroosting voor een angstig en geplaagd overblijfsel door. De HEERE doet er alles aan om hen gerust te stellen dat het echt en definitief voorbij is met alle vervolging en verdruk-

king. Ze hoeven niet meer bang te zijn en de moed niet te verliezen (*vers 16*). Omdat Hij in hun midden is, is daar ook geen reden voor (*vers 17*). Angst neemt de kracht weg om te dienen. Als de angst weg is, is er weer kracht om te dienen. De HEERE, hun God, is in hun midden als een verlossende Held (*vgl. Jr 14:9*). Hij is de “sterke God” (*Js 10:21*).

In de toepassing voor ons mogen we zeggen dat de Heer Jezus – Hij is die sterke God – in het midden is van de vergaderde gemeente, al zijn er ook slechts twee of drie samen (*Mt 18:20*). Al is het een zwak en gering volk, het zal de samengekomen gelovigen tot vreugde stemmen dat Hij in hun midden is (*Jh 20:19-20*).

Want waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in hun midden. (Mt 18:20)

De climax van de vreugde is dat het huwelijkscontract, dat door de ontrouw van het volk is verbroken, weer wordt hersteld (*Js 62:5; 65:19; Hs 2:19-20*). God Zelf zal in mateloze vreugde en verrukking over Zijn volk Israël zwijgen in Zijn liefde voor haar. Wat een zekerheid is dat voor Israël. Hij zal in Zijn liefde zwijgen over al haar vroegere zonden, want die zijn voor eeuwig weggedaan. Zwijgen is niet alleen de afwezigheid van praten. Het is het genot van de aanwezigheid van de geliefde. Het is stil zijn over de ander. Er is volkomen rust over elkaar. God ziet zozeer in vreugde naar Zijn volk, dat de aanwezigheid ervan Hem volkomen voldoening geeft.

De stilte wordt verbroken door Zijn gejuich, waardoor Hij uiting geeft aan Zijn blijdschap over haar. Het is de verrukking van de Bruidegom over Zijn bruid (*vgl. Js 62:5b*), zoals we dat ook horen in het lied van de Koning van Israël als Hij zegt: “Wat bent u mooi, wat bent u lieflijk, liefste, vol van genot!” (*HI 7:6*).

*...;
[zoals] een bruidegom zich verblijdt over [zijn] bruid,
[zo] zal uw God Zich over u verblijden. (Js 62:5b)*

Gods volk verzameld | *vers 18*

18 *Wie bedroefd zijn vanwege de samenkomst
zal Ik verzamelen, zij zijn uit u;
de smaad [drukt als] een last op hen.*

Er is verdriet geweest omdat de feesten niet konden worden gevierd in het vreemde land waar ze waren (*Ps 137:1-4*). Dat verdriet zal voorbij zijn, want ze zullen de feesten weer kunnen vieren. De HEERE zal hen verzamelen

en samenbrengen bij hen die al in het land zijn. De tien stammen in de verstrooiing en de twee stammen in het land horen bij elkaar. Zij zijn één volk. Nu drukt de smaad van de gevangenschap in het vreemde land nog op hen. Die smaad zal de HEERE wegnemen door hen terug te brengen in hun eigen land.

Gods volk gemaakt tot lof en tot een naam | verzen 19-20

19 *Zie, in die tijd ga Ik optreden
tegen al uw verdrukkens.
Ik zal verlossen wie mank gaat,
bijeengbrengen wie verdreven is.
Ik zal hen maken tot lof en tot een naam
in heel het land waar zij beschaamd waren.*

20 *In die tijd zal Ik u [hierheen] brengen,
namelijk in de tijd dat Ik u zal bijeengbrengen.
Voorzeker, Ik zal u maken tot een naam en tot lof
onder alle volken van de aarde,
wanneer Ik voor uw ogen een omkeer in uw gevangenschap breng,
zegt de HEERE.*

De HEERE zal de verdrukkens het kwaad vergelden dat zij Zijn volk hebben aangedaan (*vers 19; Js 60:14*). De HEERE zal tegen hen optreden. De verdrukkens hadden een gemakkelijke prooi aan Gods volk, want dat ging mank en was verdreven (*vgl. Mi 4:6-7*). Gods volk had geen kracht in zichzelf omdat ze mank gingen. Ze waren ook krachteloos vanwege het verlies van samenhang omdat ze verdreven waren. De HEERE zal ervoor zorgen dat Zijn volk overal geëerd zal worden waar ze vroeger voorwerpen van bespotting en uitbuiting zijn geweest.

In *vers 20* herhaalt de HEERE de belofte van *vers 19* met iets andere woorden. Daardoor krijgt de belofte extra nadruk. Dan zal het volk aan het doel beantwoorden dat God ermee voorheeft (*Dt 26:19*).

..., en dat Hij u [een plaats] zal geven, hoog boven alle volken die Hij gemaakt heeft, tot lof, tot een naam en tot sieraad; en dat u een heilig volk zult zijn voor de HEERE, uw God, zoals Hij gesproken heeft. (Dt 26:19)

Andere publicaties

Op de website www.oudesporen.nl staan onder het menu 'Artikelen' en het submenu 'Auteurs -> Ger de Koning' de volgende commentaren en publicaties:

1. De serie 'Toegelicht en toegepast', een commentaarreeks van de bijbelboeken van het Oude Testament.
2. De 'Zie-serie', een commentaarreeks van de vier Evangelien en *Handelingen*.
3. De 'Rotsvast-serie', een commentaarreeks met een verklaring van de nieuwtestamentische bijbelboeken vanaf de *brief aan de Romeinen* tot en met *Openbaring*. Deze serie heeft tot doel hen die jong zijn in het geloof te helpen bij het lezen en leren begrijpen van Gods Woord.
4. Publicaties over diverse onderwerpen.

Van diverse Nederlandse publicaties zijn vertalingen in andere talen beschikbaar.

Alle commentaren en publicaties zijn vrij te downloaden als pdf bestand en als e-book.

Als er een ISBN wordt vermeld, is de publicatie ook in boekvorm verkrijgbaar. Het boek kan worden besteld door op het betreffende ISBN te klikken. Voor een Nederlandse publicatie verschijnt www.uitgeverijdaniel.nl. Deze publicatie kan ook via de christelijke boekhandel worden besteld. Voor een in het Duits vertaalde publicatie met een ISBN verschijnt de Duitse website www.daniel-verlag.de.

De Nederlandse commentaren staan ook op www.kingcomments.com. Bijbelboeken en verzen kunnen eenvoudig en snel worden benaderd. De commentaren kunnen worden gelezen op elk beeldscherm, van pc tot smartphone. Meer info staat onder 'Informatie' op de site. Het is raadzaam die eerst te lezen.

